

สภาพ ความต้องการจำเป็น และแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัล
ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1

Situations, Needs and Guidelines for Developing Leaderships of Educational
Administrators Digital Age Under the Nakhon Phanom Primary Educational
Service Area Office 1

ประภวิษณุ เจียรสุคนธ์¹, ศุภกร ศรีเพชร² และ ชาญวิทย์ หาญรินทร์³
Prapawis Jeasukon¹, Supakorn Sornphet² and Chanwit Hanrin³

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

Faculty of Education, Nakhon Phanom University

Email: araartz@gmail.com

Received February 12, 2022; **Revised** February 21, 2022; **Accepted** March 20, 2022

Abstract

The purposes of this research were (1) to study the current situations and the desirable situations of developing leaderships of educational administrators age, (2) to study the needs of developing leaderships of educational administrators age, and (3) to develop guidelines for developing leaderships of educational administrators age under The Nakhon Phanom Primary Educational Service Area Office 1. The samples were 358 school administrators and teachers. There were 4 instruments used in this research: (1) the questionnaire in current situations of leaderships of educational administrators age. (2) the questionnaire in leaderships of educational administrators age. (3) a structured-interview form with the Index of Item Congruence. (4) a suitability and possibility assessment form guidelines for developing in leaderships of educational administrators age under The Nakhon Phanom Primary Educational Service Area Office 1. The results were as follows: (1) the overall current situations of leaderships of educational administrators were at the high level, and the overall desirable situations of active learning management were at the highest level, (2) the needs of leaderships of educational administrators, Top 3 skill are digital technology skills, vision skills, and problem solving skills and (3) the guidelines for developing in leaderships of educational administrators, administrators should apply previous knowledge and experience to

encourage teachers and personnel to provide innovations to raise learners' achievements. and the development of work processes in the organization using digital technology.

Keywords: Current Condition; Desirable Condition; Needs Assessment; Leadership in The Digital Age; Development Guidelines

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา (2) ประเมินความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา (3) พัฒนาแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครู จำนวน 358 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ (1) แบบสอบถามสภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา (2) แบบสอบถามสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา (3) แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง และ (4) แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ผลการวิจัย พบว่า (1) สภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (2) ลำดับความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านทักษะเทคโนโลยีดิจิทัล ด้านทักษะการมีวิสัยทัศน์ และด้านทักษะการแก้ปัญหาตามลำดับ และ (3) แนวทางพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดและเป็นไปได้โดยรวมอยู่ในระดับมาก ผู้บริหารควรนำความรู้ประสบการณ์เดิมมาประยุกต์ใช้เพื่อสนับสนุนให้ครูและบุคลากรได้จัดทรวัดกรรมเพื่อยกผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนให้สูงขึ้น และมีการพัฒนากระบวนการทำงานระบบงานในองค์โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล

คำสำคัญ: สภาพปัจจุบัน; สภาพที่พึงประสงค์; ความต้องการจำเป็น; ภาวะผู้นำยุคดิจิทัล; แนวทางพัฒนา

บทนำ

ปัจจุบันสังคมโลกและสังคมไทยกำลังก้าวเข้าสู่ยุคดิจิทัลอันเป็นยุคที่มีความซับซ้อน มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ยุคดิจิทัลเป็นยุคที่เครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน สามารถเชื่อมต่อข้อมูลระหว่างกันสามารถประมวลผลนำเสนอได้อย่างสะดวกและรวดเร็วรวมทั้งการที่คนเกือบทุกคน และทุกวัยต่างมีเครื่องใช้ในชีวิตประจำวันเหล่านี้จึงทำให้โลกยุคดิจิทัลมีลักษณะเป็น โลกที่ไร้พรมแดน โลกที่แคบลง โลกที่หมุนเร็วขึ้น สามารถเข้าถึงอินเทอร์เน็ต ข้อมูลข่าวสาร รวมทั้งบริการต่าง ๆ ผ่านสื่อดิจิทัลได้อย่างเต็มที่

ความก้าวหน้าในการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารดังกล่าวทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาอย่างมากมาในรูปแบบการจัดการศึกษาเปลี่ยนแปลงไปจากการสอนที่เน้นการถ่ายทอดจากครูผู้สอนสู่ผู้เรียน เป็นการจัดการศึกษาแบบการเป็นหุ้นส่วนในการเรียนรู้ ทั้งนี้ ศาสตราจารย์ นพ.วิจารณ์ พานิช (Panich, 2015) ได้วิเคราะห์แนวทางการศึกษาไทยในศตวรรษที่ 21 สรุปได้ว่าเนื้อหาวิชา (Subject Matter) ยังคงความเข้มข้นไม่

เปลี่ยนแปลง ที่แตกต่างคือวิธีการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง และมีผลงานที่ใช้ได้จริง และเป็นประโยชน์ต่อสังคม ทักษะชีวิต (Life and Professional Skill) ที่จำเป็น คือความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น (Collaboration Skill) ทักษะและความรักในการเรียนรู้ ที่จำเป็น คือ ความรักการเรียนรู้และพัฒนาทักษะในการหาความรู้ ทักษะการเชื่อมโยงและต่อยอดความรู้จากแต่ละสาขาให้เป็นผลงานใหม่ที่มีคุณค่าสูงขึ้น รวมทั้งการระดมสมองจากกลุ่มคนที่หลากหลายและ ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology Skill) ผู้เรียนในยุคดิจิทัลควรได้รับการฝึกฝนพัฒนาทักษะนี้ในการศึกษาหาความรู้และใช้ประโยชน์อย่างถูกต้อง

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 (Nakhon Phanom Primary Educational Service Area Office 1, 2021) มีบทบาทภารกิจในการบริหารจัดการภายในองค์กร เพื่อตอบสนองนโยบายการเป็นรัฐบาลดิจิทัล ให้เกิดความทันสมัยและเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อปรับเปลี่ยนเป็นองค์กรที่ทันสมัย ทันต่อยุคสมัย และเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ได้มีการจัดตั้งกลุ่มนโยบายและแผน ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ส่งเสริมสนับสนุนและประสานงานในเชิงนโยบายให้สถานศึกษาและมีการมุ่งเน้นไปที่การจัดทำแผนพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัล งานนวัตกรรมและระบบเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการบริหารจัดการ และประสานเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อให้มีแนวทางในการพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัลที่ชัดเจนและสนับสนุนการบริหารจัดการด้านเทคโนโลยีดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อต้องการพัฒนานวัตกรรมและระบบเทคโนโลยีดิจิทัล ให้ทันสมัยและใช้ได้ผลดียิ่งขึ้น ตามรูปแบบการพัฒนาคุณภาพการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1

บทความวิจัยนี้นำเสนอสภาพ ความต้องการจำเป็น และแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 ให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการบริหารและการพัฒนาให้สถานศึกษามีคุณภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1
2. เพื่อประเมินความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1
3. เพื่อพัฒนาแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาสภาพ ความต้องการจำเป็นและแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เพื่อพัฒนาพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 1 สัปดาห์ที่ได้กรอบแนวคิดการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 5 ด้าน ดังนี้ (1) ทักษะความคิดสร้างสรรค์ (2) ทักษะเทคโนโลยีดิจิทัล (3) ทักษะการมีวิสัยทัศน์ (4) ทักษะการแก้ปัญหา (5) ทักษะการทำงานเป็นทีม

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครู จาก จำนวน 1,959 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา 255 คน ครูจำนวน 1,704 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 (Nakhon Phanom Primary Educational Service Area Office 1. 2021)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 68 คน และครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 290 คน รวม 358 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้เกณฑ์ร้อยละ (Srisa-ard, 2017) และสุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) (Srisa-ard, 2017)

ขอบเขตด้านพื้นที่ การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาสภาพ ความต้องการจำเป็น และแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1

ขอบเขตด้านเวลา ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ระหว่าง มีนาคม 2564 – ธันวาคม 2565

ทบทวนวรรณกรรม

ผู้วิจัยได้สังเคราะห์เกี่ยวกับภาวะผู้นำยุคดิจิทัล จากนักการศึกษาหลายท่าน ได้แก่ NASSP, National Association of Secondary School Principals (2014), Podolny (2015), Weberg (2013), Panich (2015), Runcharoen (2011), Patipan (2012), Tonak (2013), Sararattana (2013), Sinlarat (2014), and Kunthin (2017) ได้เป็นกรอบแนวคิด 5 ด้าน ดังนี้

1. ทักษะความคิดสร้างสรรค์ เป็นความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษา ที่แสดงถึงการคิดริเริ่ม การคิดหลายทิศทาง นำไปสู่กระบวนการคิดในสิ่งใหม่ คิดอย่างจินตนาการ เชื่อมโยงกับความรู้เดิมและประสบการณ์เดิมที่นำไปสู่กระบวนการคิดในสิ่งใหม่ อันก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางสร้างสรรค์และเป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษา ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ มาใช้ในการบริหารและส่งเสริมการค้นคว้าของผู้เรียน กระตุ้นให้ครูกล้าที่จะริเริ่มสร้างสรรค์ความคิดใหม่ ๆ คิดนอกกรอบ และสร้างทางเลือกใหม่ ๆ เพื่อปรับปรุงพัฒนาสถานศึกษา

2. ทักษะเทคโนโลยีดิจิทัล เป็นความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีทักษะในการนำเครื่องมืออุปกรณ์ และเทคโนโลยีดิจิทัลที่มีอยู่ในปัจจุบัน มาใช้ในการพัฒนาการปฏิบัติงาน หรือใช้เพื่อพัฒนากระบวนการทำงาน ระบบงานในองค์กรให้มีความทันสมัยและมีประสิทธิภาพ รวมไปถึงความรู้ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการเข้าถึงข้อมูล ข่าวสาร สารสนเทศต่าง ๆ การประเมินผล การใช้สารสนเทศในการถ่ายทอดข้อมูล โดยวิธีการที่หลากหลาย มีวัตถุประสงค์ให้เกิดการรับรู้ร่วมกัน และนำเทคโนโลยีมาใช้อย่างสร้างสรรค์ให้เกิดประโยชน์สูงสุด จากหลากหลายแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือ รวมถึงจัดทำระบบงานข้อมูลสารสนเทศให้เป็นปัจจุบัน และสามารถเชื่อมโยงข้อมูลนำข้อมูลไปใช้เผยแพร่ได้ทันที เพื่อพัฒนาองค์การให้มีประสิทธิภาพ

3. ทักษะการมีวิสัยทัศน์ เป็นความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการมองเห็นภาพปัจจุบันขององค์กร กำหนดเป้าหมาย นโยบาย วางแผนอย่างเป็นระบบ มีการจัดคนเข้างาน มีทักษะชีวิตและอาชีพ การทำงานเป็นทีม เปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมเพื่อกำหนดเป้าหมายและ วิสัยทัศน์ขององค์กร เป็นผู้นำทางวิชาการชี้แนะแนวทางการทำงานใหม่ ๆ มอบหมายหน้าที่และความรับผิดชอบโดยคำนึงถึงความสามารถและความเต็มใจสร้างบริหารงานตามบริบทและลักษณะของแต่ละสถานศึกษา รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง มีการแสวงหาความรู้และวิธีการ

ใหม่ ๆ จากผู้ที่มีความสามารถ หรือผู้ที่มีประสบการณ์ทางการบริหารที่ประสบความสำเร็จนำมาแก้ไขปัญหาและพัฒนาองค์กรให้ประสบความสำเร็จ

4. ทักษะการแก้ปัญหา เป็นความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาที่วิเคราะห์ปัญหา ระบุสาเหตุของปัญหา ได้อย่างถูกต้องและรวดเร็ว มีวิธีการแก้ปัญหาย่างหลากหลาย เลือกวิธีการแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม ให้คำปรึกษา และแนะนำวิธีการแก้ปัญหา แก้ไขปัญหาความขัดแย้งได้อย่างเหมาะสม จัดลำดับความสำคัญความต้องการ และจำแนกปัญหา สร้างความเข้าใจตรงกันและมีแนวคิดในการแก้ปัญหาไปในทิศทางเดียวกัน และแก้ปัญหาให้หมดไปอย่างมีประสิทธิภาพ

5. ทักษะการทำงานเป็นทีม เป็นความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการทำงานแบบร่วมมือกันของบุคลากรในองค์กร ส่งเสริมและสนับสนุนการทำงานเป็นทีม เปิดโอกาสให้บุคลากรเข้ามามีส่วนร่วมในการคิดและตัดสินใจ คิดตาม ตรวจสอบและประเมินผลในการบริหารงานขององค์กร ส่งเสริมการแสดงความคิดเห็นและ รับฟังความคิดเห็นอย่างเหมาะสม มีการประสานงานและสร้างมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับบุคลากรในองค์กร สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อปฏิบัติงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ

จากแนวคิดข้างต้นผู้วิจัยได้นำมาเป็นแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นทักษะที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง เป็นส่วนช่วยในการบริหารจัดการและพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา โดยผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีภาวะผู้นำยุคดิจิทัลเพื่อขับเคลื่อนและพัฒนาสถานศึกษาทำให้เกิดประโยชน์ ประสิทธิภาพและประสิทธิผลตลอดจนบรรลุตามเป้าหมายของสถานศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยเรื่อง สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และแนวทางพัฒนาทักษะภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 เป็นการศึกษาวิจัยและพัฒนา โดยแบ่งการวิจัยออกเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1

1.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในระยะที่ 1 นี้ เป็นแบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ แบบมาตราส่วนประมาณค่า ซึ่งสร้างตามวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดที่กำหนดขึ้น

1.2 คุณภาพเครื่องมือ มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 1.00 ทุกข้อ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อระหว่าง 0.30 – 0.66 และมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม เท่ากับ 0.89 และแบบสอบถามสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 ทุกข้อ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อระหว่าง ระหว่าง 0.24 – 0.64 และมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม เท่ากับ 0.89

1.3 การวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถามโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปโดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม นำเสนอข้อมูลโดยแสดงค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลข้อคำถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 โดยใช้วิธีประมวลผลทางสถิติเชิงพรรณนา นำข้อมูลที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์หาค่าทางสถิติและนำเสนอข้อมูลโดยการแสดง ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น โดยนำข้อมูลผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ มาหาค่าดัชนีการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง Priority Needs Index (PNI Modified) เพื่อจัดลำดับความต้องการจำเป็น

ระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

2.1 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลและผู้ทรงคุณวุฒิ

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการตอบแบบสัมภาษณ์ ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์ มีบทบาทในการให้ข้อชี้แนะ คำแนะนำเกี่ยวกับการพัฒนาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ที่มีการปฏิบัติเป็นเลิศ (Best Practice) ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน

2.2 ผู้ทรงคุณวุฒิ ในการตรวจสอบความเป็นไปได้และความเหมาะสมของแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน

2.3 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง และแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

2.4 การวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอข้อมูล แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ สร้างข้อสรุปจากเนื้อหาที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ำแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา นำเสนอแนวทางการพัฒนาที่ได้

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมิน โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป วิเคราะห์คะแนนความเหมาะสมและความเป็นไปได้จากแบบประเมินแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ด้วยวิธีการทางสถิติซึ่งประกอบ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง สภาพ ความต้องการจำเป็น และแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยดังนี้

1) ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 สรุปได้ดังนี้

สภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ทักษะความคิดสร้างสรรค์ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ทักษะการมีวิสัยทัศน์

สภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครพนม เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ย สูงสุด คือ ทักษะการแก้ปัญหา และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การทำงานเป็นทีม

ตารางที่ 1 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1

ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านทักษะความคิดสร้างสรรค์	4.42	0.49	มาก	4.55	0.42	มากที่สุด
2. ด้านทักษะเทคโนโลยีดิจิทัล	4.35	0.54	มาก	4.59	0.38	มากที่สุด
3. ด้านทักษะการมีวิสัยทัศน์	4.32	0.52	มาก	4.55	0.44	มากที่สุด
4. ด้านทักษะการแก้ปัญหา	4.36	0.59	มาก	4.60	0.41	มากที่สุด
5. ด้านการทำงานเป็นทีม	4.41	0.51	มาก	4.53	0.50	มากที่สุด
รวม	4.37	0.46	มาก	3.72	0.35	มากที่สุด

2) ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1

พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าค่าเฉลี่ยรวมโดยเรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย คือ ด้าน ทักษะเทคโนโลยีดิจิทัล ด้านทักษะการมีวิสัยทัศน์ และด้านทักษะการแก้ปัญหา ตามลำดับตามลำดับ

ตารางที่ 2 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1

ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1	D	I	PNI _{Modified}	ลำดับความ ต้องการจำเป็น
1. ด้านทักษะความคิดสร้างสรรค์	4.42	4.55	0.029	4
2. ด้านทักษะเทคโนโลยีดิจิทัล	4.35	4.60	0.057	1
3. ด้านทักษะการมีวิสัยทัศน์	4.32	4.56	0.056	2
4. ด้านทักษะการแก้ปัญหา	4.36	4.60	0.055	3
5. ด้านการทำงานเป็นทีม	4.41	4.53	0.027	5
รวม	4.37	3.72	0.045	

3) ผลการศึกษาแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 มีแนวทางการพัฒนา ดังนี้

ด้านทักษะความคิดสร้างสรรค์ ผู้บริหารแสดงออกถึงความสามารถในการคิดสิ่งแปลกใหม่โดยนำความรู้ ประสบการณ์เดิมมาประยุกต์ใช้เพื่อสนับสนุนให้ครูและบุคลากรได้จัดหานวัตกรรมเพื่อยกผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนให้

สูงขึ้นและสนับสนุนให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนโดยใช้เทคโนโลยีได้อย่างหลากหลาย จนได้แนวคิด เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา

ด้านทักษะเทคโนโลยีดิจิทัล ผู้บริหารสามารถเข้าถึงข้อมูล ข่าวสาร สารสนเทศต่าง ๆ โดยการใช้เครื่องมือ สื่อ อุปกรณ์ และเทคโนโลยีได้อย่างคล่องแคล่วมีการพัฒนากระบวนการทำงานระบบงานในองค์กรโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล จัดสรรและจัดระบบข้อมูลสารสนเทศให้เป็นปัจจุบัน และผู้บริหารสนับสนุนให้คนในองค์กรหันมาใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการปฏิบัติงานเพื่อยกระดับการทำงานขององค์กรพร้อมทั้งจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา เพื่อใช้ประโยชน์ในการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษา

ด้านทักษะการมีวิสัยทัศน์ ผู้บริหารมีการกำหนดเป้าหมาย นโยบาย วางแผนอย่างเป็นระบบ รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง มีการแสวงหาความรู้และวิธีการใหม่ ๆ ในการนำมาแก้ไขปัญหาและพัฒนาองค์กรให้ประสบความสำเร็จมีการจัดสรรทรัพยากรมาใช้ในการบริหารงานภายในโรงเรียนได้มีประสิทธิภาพมีความรู้ความสามารถที่รอบด้านและมีการพัฒนาตนเองให้ทันยุคทันสมัยเพื่อคอยชี้แนะให้คำปรึกษาแก่คนในองค์กรและผู้บริหารสถานศึกษา มีความรู้ ความสามารถในการบริหารจัดการศึกษา มีการนิเทศ กำกับ ติดตามการจัดการเรียนของครูผู้สอน

ด้านทักษะการแก้ปัญหา ผู้บริหารมีวิธีการแก้ปัญหาอย่างหลากหลาย เลือกวิธีการแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสมรวมทั้งผู้บริหารจำแนกปัญหา สร้างความเข้าใจตรงกันและมีแนวคิดในการแก้ปัญหาไปในทิศทางเดียวกันมีการสร้างเครือข่าย ไลน์กลุ่ม โดยมีการปรึกษาหารือ การชี้แจงให้เกิดประโยชน์ โดยใช้กระบวนการกลุ่มมีความชัดเจนในการตัดสินใจมอบหมายงานให้ตรงตามความรู้ความสามารถของบุคคลกับงานและผู้บริหารสถานศึกษา ต้องมีภาวะผู้นำ สามารถให้คำปรึกษากับครูและบุคลากรในสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ถูกต้องตามระเบียบ กฎหมาย และวิธีปฏิบัติ

ด้านการทำงานเป็นทีม ผู้บริหารสร้างความร่วมมือกับกลุ่มในฐานะผู้นำรวมถึงเข้าใจความต้องการของคนอื่น ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติงาน ตามความถนัด มีการสนับสนุนให้ครูและบุคลากรทำงานร่วมกันเป็นทีม เพื่อความสามัคคีของหมู่คณะ เพื่องานต่างๆ จะได้เรียบร้อยและเสร็จทันตามที่กำหนดผู้บริหารควรมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับบุคลากรในองค์กร เพื่อทำให้เกิดความร่วมมือกันทำงานเป็นทีม เพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กรไปในทิศทางเดียวกัน ผู้บริหารสถานศึกษา มีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา ร่วมกับคณะครู ผู้ปกครอง ชุมชน และผู้มีส่วนได้เสียทางการศึกษา เพื่อขับเคลื่อนการบริหารจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ เกิดประสิทธิผล

ผลการประเมินแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 พบว่า มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และมีความเป็นไปได้โดยรวมอยู่ในระดับมาก รายละเอียดดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 การตรวจสอบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหาร สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1

ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครพนม เขต 1	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านทักษะความคิดสร้างสรรค์	4.68	0.53	มากที่สุด	3.68	0.73	มาก
2. ด้านทักษะเทคโนโลยีดิจิทัล	4.80	0.31	มากที่สุด	3.80	0.57	มาก
3. ด้านทักษะการมีวิสัยทัศน์	4.72	0.42	มากที่สุด	3.64	0.61	มาก
4. ด้านทักษะการแก้ปัญหา	4.76	0.40	มากที่สุด	3.72	0.63	มาก
5. ด้านการทำงานเป็นทีม	4.72	0.42	มากที่สุด	3.76	0.62	มาก
รวม	4.74	0.40	มากที่สุด	3.72	0.63	มาก

อภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่อง สภาพ ความต้องการจำเป็น และแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 ผู้วิจัยพบว่า มีประเด็นน่าสนใจที่นำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1

การศึกษาสภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 โดยรวมพบว่า อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2562-2564 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 ส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษา หน่วยงานทุกระดับนำ Digital Technology มาใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ นำไปสู่การนำเทคโนโลยี Big data เพื่อเชื่อมโยงข้อมูลด้านต่างๆ ตั้งแต่ข้อมูลผู้เรียน ข้อมูลครู ข้อมูลสถานศึกษา ข้อมูลงบประมาณและข้อมูลอื่นๆที่จำเป็นมาวิเคราะห์เพื่อให้สถานศึกษา สามารถจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคลตามสมรรถนะ และความถนัด และสามารถวิเคราะห์เป็นข้อมูลในการวางแผนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ (Nakhon Phanom Primary Educational Service Area Office 1, 2021) สอดคล้องกับงานวิจัยของ Jiamthong (2018) เรื่องทักษะของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ผลวิจัยพบว่า ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

การศึกษาสภาพที่พึงประสงค์ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 โดยรวมพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2562-2564 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 ส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษา หน่วยงานทุกระดับนำ Digital Technology มาใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ นำไปสู่การนำเทคโนโลยี Big data เพื่อเชื่อมโยงข้อมูลด้านต่างๆ ตั้งแต่ข้อมูลผู้เรียน ข้อมูลครู ข้อมูลสถานศึกษา ข้อมูลงบประมาณและข้อมูลอื่นๆที่จำเป็นมาวิเคราะห์เพื่อให้สถานศึกษา สามารถจัดการเรียนรู้เพื่อ

พัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคลตามสมรรถนะ และความถนัด และสามารถวิเคราะห์เป็นข้อมูลในการวางแผนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ (Nakhon Phanom Primary Educational Service Area Office 1, 2021) สอดคล้องกับงานวิจัยของ Bunnakornchai (2018) เรื่องภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนทริธาภิเศกสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

2) การประเมินความต้องการจำเป็นในภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าค่าเฉลี่ยรวมโดยเรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย คือ ด้านทักษะเทคโนโลยีดิจิทัล ด้านทักษะการมีวิสัยทัศน์ ด้านทักษะการแก้ปัญหา ตามลำดับตามลำดับทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2562-2564 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 ส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษา หน่วยงานทุกระดับนำ Digital Technology มาใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ นำไปสู่การนำเทคโนโลยี Big data เพื่อเชื่อมโยงข้อมูลด้านต่างๆ ตั้งแต่ข้อมูลผู้เรียน ข้อมูลครู ข้อมูลสถานศึกษา ข้อมูลงบประมาณและข้อมูลอื่นๆที่จำเป็นมาวิเคราะห์เพื่อให้สถานศึกษา สามารถจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคลตามสมรรถนะ และความถนัด และสามารถวิเคราะห์เป็นข้อมูลในการวางแผนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ (Nakhon Phanom Primary Educational Service Area Office 1, 2021)

3) การศึกษาพัฒนาแนวทางพัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัล สำหรับครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 1 มีแนวทางการพัฒนาดังนี้ ดังนี้

1) ด้านทักษะความคิดสร้างสรรค์ ผู้บริหารแสดงออกถึงความสามารถในการคิดสิ่งแปลกใหม่โดยนำความรู้ประสบการณ์เดิมมาประยุกต์ใช้เพื่อสนับสนุนให้ครูและบุคลากรได้จัดทรวัดกรรมเพื่อยกผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนให้สูงขึ้นและสนับสนุนให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการโดยใช้เทคโนโลยีได้อย่างหลากหลาย จนได้แนวคิด เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา ดังที่ Nakhon Phanom Primary Educational Service Area Office 1 (2021) ได้กล่าวถึงการส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษา หน่วยงานทุกระดับนำ Digital Technology มาใช้เป็นเครื่องมือพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ Jiamthong (2018) เรื่อง ทักษะของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ผลวิจัยพบว่า ด้านการคิดสร้างสรรค์ ผู้บริหารต้องบริหารแบบมีส่วนร่วม เปิดใจรู้จักแสวงหาความรู้ใหม่ๆ อย่างสม่ำเสมอ การคิดสร้างสรรค์ต้องอาศัยประสบการณ์ของผู้บริหารในการแก้ปัญหาต่างๆ โดยอาศัยหลักการและทฤษฎีทางการบริหารช่วยรวมทั้งการมีเครือข่ายจากภายนอก ลักษณะของการคิดสร้างสรรค์เกิดจากการคิดเร็ว คิดนอกกรอบ ทำเรื่องยากให้กลายเป็นเรื่องง่ายและต้องมีวิสัยทัศน์

2) ด้านทักษะเทคโนโลยีดิจิทัล ผู้บริหารสามารถเข้าถึงข้อมูล ข่าวสาร สารสนเทศต่าง ๆ โดยการใช้เครื่องมือ สื่อ อุปกรณ์ และเทคโนโลยีได้อย่างคล่องแคล่วมีการพัฒนากระบวนการทำงานระบบงานในองค์กรโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล จัดสรรและจัดระบบข้อมูลสารสนเทศให้เป็นปัจจุบัน และผู้บริหารสนับสนุนให้คนในองค์กรหันมาใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการปฏิบัติงานเพื่อยกระดับการทำงานขององค์กรพร้อมทั้งจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา เพื่อใช้ประโยชน์ในการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษา ดังที่ Nakhon Phanom Primary Educational Service Area Office 1 (2021) ได้กล่าวถึง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 1 ส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษา หน่วยงานทุกระดับนำ Digital Technology มาใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ นำไปสู่การนำเทคโนโลยี Big data เพื่อเชื่อมโยงข้อมูลด้านต่างๆ ตั้งแต่ข้อมูลผู้เรียน ข้อมูลครู ข้อมูลสถานศึกษา ข้อมูลงบประมาณและข้อมูลอื่นๆที่จำเป็นมาวิเคราะห์เพื่อให้สถานศึกษา สามารถจัดการเรียนรู้เพื่อ

พัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคลตามสมรรถนะ และความถนัด และสามารถวิเคราะห์เป็นข้อมูลในการวางแผนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศต่อไป สอดคล้องกับงานวิจัยของ Domeny (2017) เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำแบบดิจิทัลและการนำการดำเนินงานระบบดิจิทัลไปใช้ในโรงเรียนประถมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ความรู้และทักษะแบบดิจิทัลของผู้บริหารไม่ใช่องค์ความรู้วัฒนธรรมดิจิทัลของโรงเรียนสำหรับการปรับปรุงในการสร้างการรับรู้ความสามารถของตนเองเกี่ยวกับดิจิทัลของอาจารย์การใช้งานเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนจะเสริมสร้างความแข็งแกร่งของระบบดิจิทัลวัฒนธรรมในโรงเรียน

3) ด้านทักษะการมีวิสัยทัศน์ ผู้บริหารมีการกำหนดเป้าหมาย นโยบาย วางแผนอย่างเป็นระบบ รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง มีการแสวงหาความรู้และวิธีการใหม่ ๆ ในการนำมาแก้ไขปัญหาและพัฒนาองค์กรให้ประสบความสำเร็จมีการจัดสรรทรัพยากรมาใช้ในการบริหารงานภายในโรงเรียนได้มีประสิทธิภาพมีความรู้ความสามารถที่รอบด้านและมีการพัฒนาตนเองให้ทันยุคทันสมัยเพื่อคอยชี้แนะให้คำปรึกษาแก่คนในองค์กรและผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ ความสามารถในการบริหารจัดการศึกษา มีการนิเทศ กำกับ ติดตามการจัดการเรียนของครูผู้สอน ดังที่ Nakhon Phanom Primary Educational Service Area Office 1 (2021) ได้กล่าวถึง มีการกำหนดทิศทางในการพัฒนาโดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรในสังกัด มีกลยุทธ์ที่ชัดเจนและสอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และยุทธศาสตร์ชาติ มีการสร้างการรับรู้และนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติโดยใช้หลายวิธี

4) ด้านทักษะการแก้ปัญหา ผู้บริหารมีวิธีการแก้ปัญหาอย่างหลากหลาย เลือกรูปแบบการแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสมรวมทั้งผู้บริหารจำแนกปัญหา สร้างความเข้าใจตรงกันและมีแนวคิดในการแก้ปัญหาไปในทิศทางเดียวกันมีการสร้างเครือข่าย ไลน์กลุ่ม โดยมีกติกากำหนดเงื่อนไข การใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์ โดยใช้กระบวนการกลุ่มมีความชัดเจนในการตัดสินใจมอบหมายงานให้ตรงตามความรู้ความสามารถของบุคคลกับงานและผู้บริหารสถานศึกษา ต้องมีภาวะผู้นำ สามารถให้คำปรึกษากับครูและบุคลากรในสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ถูกต้องตามระเบียบ กฎหมาย และวิธีปฏิบัติ ดังที่ Nakhon Phanom Primary Educational Service Area Office 1 (2021) ได้กล่าวถึง การจัดทำมาตรฐานสถานศึกษาโดยพิจารณาจากปัจจัย หรือองค์ประกอบขั้นพื้นฐานในการแก้ปัญหา เพื่อสร้างโอกาสให้ผู้เรียนเข้าถึงบริการการเรียนรู้ที่จะพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีมาตรฐานตามบริบทเชิงพื้นที่ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Namnu (2018) ได้ทำวิจัยเรื่อง ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 พบว่า ผู้บริหารมีวิธีการสื่อสารที่ทำให้บุคลากรเกิดการรับรู้ร่วมกัน และมีปฏิริยาตอบสนองต่อกันทำให้เกิดความร่วมมือในองค์กร มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ควรพัฒนาและศึกษาการสร้างความรู้เข้าใจให้ตรงกันเพื่อให้เกิดความร่วมมือภายในสถานศึกษา เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน

5) ด้านการทำงานเป็นทีม ผู้บริหารสร้างความร่วมมือกับกลุ่มในฐานะผู้นำรวมถึงเข้าใจความต้องการของคนอื่นผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติงาน ตามความถนัด มีการสนับสนุนให้ครูและบุคลากรทำงานร่วมกันเป็นทีม เพื่อความสามัคคีของหมู่คณะ เพื่องานต่าง ๆ จะได้เรียบร้อยและเสร็จทันตามที่กำหนดผู้บริหารควรมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับบุคลากรในองค์กร เพื่อทำให้เกิดความร่วมมือกันทำงานเป็นทีม เพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กรไปในทิศทางเดียวกัน ผู้บริหารสถานศึกษา มีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา ร่วมกับคณะครู ผู้ปกครอง ชุมชน และผู้มีส่วนได้เสียทางการศึกษา เพื่อขับเคลื่อนการบริหารจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ เกิดประสิทธิผล ดังที่ Nakhon Phanom Primary Educational Service Area Office 1 (2021) ได้กล่าวถึง การบริหารงานและจัดการเรียนรู้ควรสร้างเครือข่ายความ

ร่วมมือและส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนของสังคมเข้ามามีส่วนร่วมบริหารจัดการศึกษา จัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนเพื่อ การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมทั้งชุมชนและภาคเอกชน สอดคล้องกับงานวิจัยของ Jiamthong (2018) เรื่องทักษะของ ผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ผลวิจัยพบว่า ผู้บริหารต้องเปิด โอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารและต้องทำให้องค์กรเป็นองค์กรเชิงบวกต้องเอาใจเขามาใส่ใจเรา เรามีการ สร้างขวัญกำลังใจเอาทั้งคนและงานให้มีกิจกรรมร่วมกันจัดคนให้ตรงกับงาน ผู้บริหารต้องจัดการกับตัวเองก่อนให้ พร้อมและเป็นแบบอย่างที่ดีแล้วจึงลงไปหาครูให้ความช่วยเหลือให้ขวัญกำลังใจ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Kaume- Mwinzi (2016) ได้วิจัยเชิงคุณภาพเพื่อศึกษาทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของครูใหญ่โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ในประเทศเคนยา ในการศึกษาวิทยากรนิจากครูใหญ่ 3 คน ที่เป็นผู้นำทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษาของประเทศ โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก ผลการศึกษาสรุปได้ว่า ทักษะภาวะผู้นำของครูระดับมัธยมศึกษาที่จำเป็นต้องมี ได้ แก่การทำงานเป็นทีม

สรุปผล

สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 พบว่า สภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านทักษะความคิด สร้างสรรค์ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านทักษะการมีวิสัยทัศน์ สภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของ ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านทักษะการแก้ปัญหา และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการทำงานเป็นทีม จากการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหาร สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 1 พบว่า มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็น และลำดับความต้องการจำเป็น เมื่อพิจารณารายด้านจากมากไปหาน้อย คือ ด้านทักษะเทคโนโลยีดิจิทัล ด้านทักษะ การมีวิสัยทัศน์ ด้านทักษะการแก้ปัญหา ด้านทักษะความคิดสร้างสรรค์ และด้านการทำงานเป็นทีม ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยครั้งนี้

1. ผลจากการวิจัยสภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 1 พบว่า สภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ด้าน ทักษะการมีวิสัยทัศน์ อยู่ในระดับต่ำที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาทักษะการมีวิสัยทัศน์ โดยการกำหนด เป้าหมาย นโยบาย วางแผนอย่างเป็นระบบ เพื่อนำมาแก้ไขปัญหาและพัฒนาองค์กรให้ประสบความสำเร็จ

2. ผลจากการวิจัยสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 1 พบว่า สภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการทำงานเป็นทีม อยู่ในระดับต่ำที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานมีส่วนร่วม ในการแสดงความคิดเห็น ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติงาน ตามความถนัด มีการสนับสนุนให้ ครูและบุคลากรทำงาน ร่วมกัน เพื่อความสามัคคีของหมู่คณะ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กรไปในทิศทางเดียวกัน

3. ผลจากการวิจัยความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 พบว่า แนวทางการภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา มีค่าดัชนีการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง (PNI_{Modified}) สูงสุด คือ ด้านทักษะเทคโนโลยีดิจิทัล ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเข้าถึงข้อมูล ข่าวสาร สารสนเทศต่าง ๆ โดยการใช้เครื่องมือ สื่อ อุปกรณ์ และเทคโนโลยีได้อย่างคล่องแคล่วมีการพัฒนากระบวนการทำงานระบบงานในองค์กรโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อจัดสรรและจัดระบบข้อมูลสารสนเทศให้เป็นปัจจุบัน และผู้บริหารสนับสนุนให้คนในองค์กรหันมาใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการปฏิบัติงานเพื่อยกระดับการทำงานขององค์กรพร้อมทั้งจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา เพื่อใช้ประโยชน์ในการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษา

4. ควรนำแนวทางพัฒนาซึ่งเป็นผลจากการวิจัยไปใช้ปฏิบัติหรือดำเนินการ ในโรงเรียนให้เป็นรูปธรรม เพื่อให้ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 ดียิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

การวิจัยครั้งนี้ได้ข้อค้นพบเกี่ยวกับสภาพ ความต้องการจำเป็นและแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา คือ ด้านทักษะเทคโนโลยีดิจิทัล สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการพัฒนาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา โดยควรให้ความสำคัญกับ ทักษะเทคโนโลยีดิจิทัล สำหรับประเด็นในการวิจัยครั้งต่อไปควรทำวิจัยในประเด็นเกี่ยวกับ ทักษะเทคโนโลยีดิจิทัล โดยเปรียบเทียบจากกลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนมัธยมศึกษา

องค์ความรู้ใหม่

จากการวิจัยในครั้งนี้ทำให้ทราบถึงสภาพ ความต้องการจำเป็นและแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 ผลการวิจัยจะทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 ทราบถึงความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งด้านที่มีความต้องการจำเป็นเป็นอันดับแรก คือ ด้านทักษะเทคโนโลยีดิจิทัล เพราะฉะนั้นผู้บริหารควรใช้เครื่องมือ สื่อ อุปกรณ์ และเทคโนโลยีได้อย่างคล่องแคล่วมีการพัฒนากระบวนการทำงานระบบงานในองค์กรโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล และผู้บริหารสนับสนุนให้คนในองค์กรหันมาใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการปฏิบัติงานเพื่อยกระดับการทำงานขององค์กร เพื่อเป็นฐานข้อมูลให้กับผู้บริหารสถานศึกษาและครูซึ่งสามารถนำไปปรับใช้ในการพัฒนาองค์กรหรือสถานศึกษาต่อไป ทราบถึงแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยผู้บริหารสถานศึกษาตั้งพัฒนาทักษะ ดังต่อไปนี้

1. ทักษะความคิดสร้างสรรค์ ผู้บริหารควรแสดงออกถึงความสามารถในการคิดสิ่งแปลกใหม่โดยนำความรู้ ประสบการณ์เดิมมาประยุกต์ใช้เพื่อขยายผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนให้สูงขึ้น

2. ทักษะเทคโนโลยีดิจิทัล ผู้บริหารควรเข้าถึงข้อมูล ข่าวสาร สารสนเทศต่าง ๆ โดยการใช้เครื่องมือ สื่อ อุปกรณ์ และเทคโนโลยีได้อย่างคล่องแคล่ว

3. ทักษะการมีวิสัยทัศน์ ผู้บริหารควรมีการกำหนดเป้าหมาย นโยบาย วางแผนอย่างเป็นระบบ รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง มีการแสวงหาความรู้และวิธีการใหม่ ๆ ในการนำมาแก้ไขปัญหาและพัฒนาองค์กรให้ประสบความสำเร็จ

4. ทักษะการแก้ปัญหา ผู้บริหารควรมีวิธีการแก้ปัญหาอย่างหลากหลาย เลือกวิธีการแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสมรวมทั้งผู้บริหารจำแนกปัญหา สร้างความเข้าใจตรงกันและมีแนวคิดในการแก้ปัญหาไปในทิศทางเดียวกัน

5. ทักษะการทำงานเป็นทีม ผู้บริหารควรสร้างความร่วมมือเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติงาน ตามความถนัด มีการสนับสนุนให้ครูและบุคลากรทำงานร่วมกันเป็นทีม เพื่อความสามัคคีของหมู่คณะ

References

- Bunnakonchai, S. (2018). *Leadership Quality of Educational Administrator in 21st Century of Taweethapisek School under Secondary Educational Service Area Office 1*[Master's Thesis, Krirk University].
- Domeny, J.V. (2017). *The Relationship Between Digital Leadership and Digital Implementation in Elementary Schools*[Doctoral Dissertation, Southwest Baptist University].
<https://eric.ed.gov/?id=ED576518>
- Jiamthong, K. (2018). *Skills of School Administrators under Secondary Educational Service Area Office 32 in the 21st Century*[Master's Thesis, Rajabhat Maha Sarakham University].
- Kaume–Mwinzi, R.K. (2016). Administrative and Leadership Innovation in the 21st Century a Secondary School Sub–sector Perspective in Kenya. *Research in Pedagogy*, 6(2), 85–94. DOI:10.17810/2015.37
- Kunthin, P. (2017). *Innovative leadership of civil–state school administrators in Chiang Mai Primary Educational Service Area 5*[Master's Thesis, Chiang Mai University].
- Nakhon Phanom Primary Educational Service Area Office 1. (2021). *Education Management Information System: EMIS*. https://data.bopp-obec.info/emis/index_area.php?Area_CODE=4801

- Namnu, M. (2018). *The Skills of School Administrators in the 21st century under Pathum Thani Primary Educational Service Area Office 2*[Master's Thesis, Rajamangala University of Technology Thanyaburi].
- NASSP, National Association of Secondary School Principals. (2014). *Breaking Ranks: 10 Skills for Successful School Leaders*. NASSP.
- Panich, W. (2015). *Trends of Educational Institution Administration in the 21st century*. Hat Yai University.
- Patipan, K. (2012) *A Structure Equation Model of Creative Leadership for Vocational College Administrators*[Doctoral Dissertation, Khon Kaen University].
- Podolny, A. (2015). *21st Century Skills: Success in Life: 6 C's plus Leadership*.
<http://wanetusa.org/achieve-your-dream/21st-century-skills/>
- Runcharoen, T. (2011). *Professionalism in Organizing and Administering Education Reform Era (Revised Edition) for Reform, round 2 and External Assessment, round 3* (7th ed.). Khaofang.
- Sararattana, W. (2013). *Educational Administration*. Dhipayawisut.
- Sinlarat, P. (2014). *The 21st century skills must overcome the trap of the West*. Dhurakij Pundit University.
- Srisa-ard, B. (2017). *Fundamental of Research* (10th ed.). Suweeriyasarn.
- Tonak, K. (2013) *A Factor Analysis of Innovation Leadership for Basic Educational Administrators* [Master's Thesis, Naresuan University].
- Weberg, D. (2013). *Innovation Leadership Behaviors: Starting the Complexity Journey*. Jones & Bartlett Learning. http://samples.jbpub.com/9781284099416/9781284099416_CH02_Davidson.pdf